

STUDIEGIDS 2021-2022 MASTER

LERARENOPLEIDING NEDERLANDS

Fontys

**LERARENOPLEIDING
TILBURG**

Inhoud

Inleiding	2
Didactisch handelen	3
Pedagogische vraagstukken	5
Lerende professional: Academische vaardigheden 1 (deelvak)	7
Lerende professional: Academische vaardigheden 2 (deelvak)	8
Taalbeheersing 1: Tekstanalyse 1 & 2	9
Taalbeheersing 2: Mondelinge vaardigheden 1 & 2	11
Letterkunde: Moderne en hedendaagse tijd	13
Vakdidactiek 1	14
Vakdidactiek 2	15
Vakdidactisch ontwerponderzoek	16
Lerende Professional	19
Taalkunde: Historische taalkunde	21
Letterkunde: Middeleeuwen en vroegmoderne tijd	22
Taalkunde: Moderne taalkunde	23
Taalbeheersing 3: Schriftelijke vaardigheden	24
Verdiepingsmodule talen	25
Filosofie van taal & literatuur	26

Inleiding

Welkom bij Fontys Lerarenopleiding Tilburg (FLOT)! Leraar zijn is een prachtig beroep. FLOT wil de best denkbare leraren opleiden vanuit het besef dat de leraar het verschil kan maken voor elke leerling.

In deze studiegids vind je informatie over alle onderwijseenheden uit het programma.

Algemene informatie over studeren bij FLOT kun je vinden op onze website. Raadpleeg daarnaast regelmatig de actuele informatie op de [portal](#). Hier is onder andere rooster, uitgewerkte informatie bij de onderwijseenheden en overige informatie over de opleiding te vinden. Naast de studiegids en de portal kun je voor vragen of informatie natuurlijk ook terecht bij de studieloopbaanbegeleider, andere opleiders en studiegenoten.

De formele regels die van toepassing zijn op jouw opleiding zijn vastgelegd in de [Onderwijs- en Examenregeling \(OER\)](#). De OER is onderdeel van het studentenstatuut, waar je meer kunt lezen over je rechten en plichten als student van Fontys. Het studentenstatuut vind je op [deze pagina](#).

We wensen je een mooie en succesvolle studietijd toe.

Namens het gehele team van FLOT,
Hanny van Geffen
Directeur Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Als gevolg van de Corona situatie is er sprake van een verschuiving van meer offline (op locatie) naar online onderwijs en toetsing. Mede hierdoor kan het zijn dat gedurende het studiejaar een toetsvorm verandert. Eventuele omzettingen vinden plaats in overleg met de examencommissie, een procedure hiervoor zal tijdig beschikbaar zijn.

Didactisch handelen

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Didactisch handelen
SBU (Studiebelastinguren) / EC's	140 SBU/ 5 EC
Studiejaar + periode	Opleidingsafhankelijk

Leeruitkomsten en toelichting

Leeruitkomst 1

De student laat in zijn didactisch handelen zien dat hij op een onderbouwde manier onderwijs ontwikkelt en verzorgt voor leerlingen in het eerstegraadsgebied. De student stimuleert het cognitief leren van leerlingen op gebied van analyseren, evalueren, creëren en begeleidt dit proces door het geven van effectieve feedback.

Toelichting

Voor *cognitief leren* gebruiken we de definitie van Anderson & Krathwohl (2001) waarin zes niveaus van cognitief leren zijn beschreven, namelijk: onthouden, begrijpen, toepassen, analyseren, evalueren en creëren. Een geschikte didactische aanpak van cognitief leren voor leerlingen in mbo-4 en havo als voorbereiding op het leren in het hoger beroepsonderwijs kan verschillen van een geschikte didactische aanpak voor de vwo-leerling als voorbereiding op het wetenschappelijke onderwijs.

Voor *effectieve feedback* gebruiken we de definitie van Hattie en Timperly (2000) waarin voor effectieve feedback drie vragen worden gebruikt: (1) waar ga ik naartoe ("feed up"), (2) hoe sta ik er voor ("feedback"), wat is mijn volgende stap ("feed forward"). Verder onderscheiden Hattie en Timperly feedback op taak, proces, zelfsturing en persoon.

Leeruitkomst 2

De student creëert een stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen waarin aandacht is voor differentiatie en waarin hij inspeelt op het nemen van verantwoordelijkheid voor het leren door de leerling.

Toelichting

Een *stimulerend leerklimaat* is een leerklimaat waarin elke leerling op zijn/haar niveau wordt uitgedaagd om zich te ontwikkelen. De leraar zorgt ervoor dat de leerlingen gewaardeerd worden door elkaar en de omgeving, daagt leerlingen uit om verantwoordelijkheid te nemen en laat leerlingen initiatieven nemen en zelfstandig werken (Van Hout-Wolters, Simons, & Volet, 2000).

Een *stimulerend leerklimaat* betekent dat de student in staat is leerlingen onderwijs te bieden dat hen past (gevarieerd en gericht op differentiatie). Hierbij houdt de student onder andere rekening met de verschillen die (kunnen) bestaan tussen leerlingen op havo- en vwo-niveau. De student laat vormen van differentiatie zien aangepast aan de doelgroep waarvoor het onderwijs is bedoeld. Hierbij kan gedacht worden aan differentiatie op basis van leren in coöperatieve groepen, leren in klassenverband, beheersingsleren. Een grotere verantwoordelijkheid van de leerlingen voor het leren betekent een groter beroep op hun zelfstandigheid en hun metacognitieve vaardigheden. De student toont aan op welke wijze hij dat bewerkstelligt.

Toetsvorm en toelichting

De onderwijseenheid Didactisch handelen wordt getoetst met een *portfolio-assessment* (zonder criterium-gericht interview). Het portfolio-assessment geeft de mogelijkheid om de onderwijseenheid te beoordelen op basis van informatie uit meerdere bronnen.

Twee fasen:

1. Ontvankelijkheidstoetsing door de beoordelaar

De beoordelaar beoordeelt aan de hand van ontvankelijkheidscriteria of de bewijzen in het portfolio van voldoende kwaliteit zijn om het assessment uit te voeren.

2. De beoordeling door de beoordelaar bestaat uit het:

- vaststellen of de leeruitkomsten zijn gerealiseerd;
- geven van ontwikkelingsgerichte feedback;
- vastleggen van bevindingen en eindoordeel.

Toelichting programma

We vragen binnen onderwijseenheid *Didactisch handelen* van de student een ontwikkelingsgerichte houding.. Onderwijseenheid *Didactisch handelen* is direct gelinkt aan de onderwijspraktijk. De student gaat aan de slag gaan met eigen activiteiten passend binnen de onderwijscontext waarin hij/zij werkzaam is of stage loopt en werkt aan de leeruitkomsten. Daarnaast biedt de opleiding bijeenkomsten aan. De onderwijseenheid is erop gericht dat de student zijn didactisch handelen verder weet te ontwikkelen. Hij is in staat zelf onderwijs en onderwijsmateriaal te ontwikkelen en het ontwikkelde onderwijs te onderbouwen op basis van reflectie en relevante bronnen (zoals praktijkgerichte en wetenschappelijke literatuur). Hij is in staat zich zowel vakinhoudelijk als vakdidactisch te verdiepen en zich nieuwe vaardigheden eigen te maken. De leraar who is bereid om samen met anderen kennis en ervaringen te delen en praktijkgerichte kennis te creëren.

De student werkt aan de leeruitkomsten door in het werkveld aan de slag te gaan. Om zich in de praktijk te kunnen ontwikkelen is het nodig dat de student zich, op eigen initiatief, laat coachen door begeleiders op de werkplek. Denk aan tussentijdse evaluaties n.a.v. observaties van uitvoering van leersituaties en coachgesprekken door de werkplekbegeleider, schoolopleider, instituutopleider, en/of teamleider. Het is voor de betrokkenen van belang om hierbij de leeruitkomsten en de toetscriteria voor ogen te houden.

Bij het werken aan de leeruitkomsten wordt een onderzoekende aanpak geadviseerd die bestaat uit de volgende stappen: oriënteren en richten, analyseren, ontwikkelen, uitvoeren en evalueren. Aan deze stappen zijn ook de toetscriteria verbonden zodat de student zijn leeropbrengsten en bewijzen kan opnemen in het portfolio wat wordt beoordeeld.

Informatie over het programma en de bijeenkomsten wordt door de opleiding verstrekt.

Literatuur en leermiddelen

Diverse opleidingen werken met leerwerktaken. Vraag deze op bij de toegewezen begeleider. De opleiding adviseert over de literatuur en leermiddelen bij deze onderwijseenheid.

Pedagogische vraagstukken

Algemeen

Naam onderwijsseenheid	Pedagogische vraagstukken
SBU (Studiebelastinguren) / EC's	140 SBU/ 5 EC
Studiejaar + periode	Opleidingsafhankelijk

Leeruitkomsten en toelichting

Leeruitkomst 1

De student verdiept zich in een pedagogisch vraagstuk dat zich voordoet in de school, om bij te dragen aan de ontwikkeling van het onderwijsklimaat. Op basis van pedagogische literatuur onderbouwt hij een aantal handelingsopties, maakt daaruit een beredeneerde keuze, probeert die uit de schoolpraktijk en deelt opbrengsten met betrokkenen.

Toelichting

Pedagogische vraagstukken komen voort uit de verantwoordelijkheid die de student en zijn school hebben voor de ontplooiing van leerlingen tot zelfstandige, kritische en verantwoordelijke volwassenen die bereid én competent zijn om mee te werken aan het functioneren van een democratische samenleving. Het pedagogische vraagstuk waarmee de masterstudent in het kader van deze onderwijsseenheid aan het werk gaat, heeft betrekking op een complex probleem waaraan meerdere aspecten verbonden zijn, zoals bijvoorbeeld hoe om te gaan met diversiteit. Hierbij wordt dit complexe probleem vanuit meerdere perspectieven en op meerdere niveaus (bijvoorbeeld (inter)nationaal, regionaal, school, leerling) bekeken.

Uitgangspunt is het verder ontwikkelen van de pedagogische inzichten en het pedagogisch handelen van de student. De student start vanuit een idee, knelpunt of verdiepingsvraag over een pedagogisch vraagstuk dat zich voordoet in de school. De student verzamelt gegevens, analyseert deze en evalueert daarmee het vraagstuk. Op basis van de analyse en literatuur ontwikkelt de student het handelen ten aanzien van het vraagstuk.

De student deelt bevindingen met betrokkenen, zoals leerlingen, collega's of de schoolopleiding. En draagt, door middel van het gesprek hierover, bij aan het onderwijsklimaat en pedagogisch handelen op de school.

De student ontwikkelt zijn pedagogische visie parallel aan het ontwikkelen van pedagogische inzichten en pedagogisch handelen. Hij betreft daarbij ook de visie van de school op dit gebied.

Leeruitkomst 2

De student hanteert kwalitatieve en/of kwantitatieve methoden om systematisch valide en betrouwbare gegevens over pedagogisch handelen in onderwijssituaties te verzamelen, op een passende manier te analyseren en te interpreteren.

Toelichting

Deze leeruitkomst is een inleidende leeruitkomst, bedoeld om studenten te laten kennismaken met methoden om op masterniveau onderzoek te doen ten behoeve van de onderwijspraktijk. De student gebruikt (delen van) een onderzoekscyclus (1. Oriënteren en richten 2 Onderzoeken 3 Analyseren 4 Evalueren 5 Rapporteren en Presenteren). Er is een veelheid aan mogelijkheden om volgens deze cyclus onderzoek te doen naar de pedagogische praktijk, variërend van kwalitatief onderzoek tot een fenomenologische of ontwerpgerichte aanpak. De student verantwoordt de keuzes die hij maakt. Hij hanteert verschillende methodes om data te verzamelen

Toetsvorm en toelichting

De onderwijseenheid Pedagogische vraagstukken wordt getoetst met een portfolio-assessment zonder criteriumgericht interview (CGI).

Bij de beoordeling worden twee fasen onderscheiden:

1. Bij de **ontvankelijkheidstoetsing** wordt door de beoordelaar nagegaan of het portfolio voldoet aan de gestelde ontvankelijkheidscriteria. De ontvankelijkheidscriteria hebben betrekking op taalgebruik, APA-regels en de authenticiteit van de bewijzen.
2. De **beoordeling** door de beoordelaar bestaat uit het vaststellen in hoeverre de leeruitkomsten zijn gerealiseerd. Daarnaast wordt er ontwikkelingsgerichte feedback gegeven met als doel de student handvatten te geven voor de vormgeving en uitvoering van de andere generieke leeruitkomsten.

De producten die samen het portfolio vormen, worden formatief én summatief ingezet. De producten uit het portfolio worden gerelateerd aan de leeruitkomsten en worden zo gebruikt om de leeruitkomsten aan te tonen. Belangrijk is dus dat de student aangeeft aan welke leeruitkomst(en) een product verbonden is en dat er een onderbouwing is, bijvoorbeeld in de vorm van een reflectie, voor de wijze waarop het product de beheersing van de leeruitkomst(en) laat zien.

Toelichting programma

De student werkt aan een pedagogisch vraagstuk dat relevant is voor zijn onderwijscontext. Een voorbeeld van een complex pedagogisch vraagstuk zou kunnen zijn: “Hoe kan er binnen het curriculum naast aandacht voor kwalificatie ook aandacht gegeven worden aan de ontwikkeling van socialisatie en persoonsvorming?”. Onder een complex pedagogisch vraagstuk als dit vallen meerder thema's zoals, bijvoorbeeld diversiteit, motivatie, socialisatie, persoonsvorming, bespreken van gevoelige onderwerpen etc. De student koppelt bij het werken aan de onderwijseenheid Pedagogische Vraagstukken de theorie aan de eigen praktijk. Hierbij wordt de cyclus, zoals omschreven bij leeruitkomst 2, geheel of gedeeltelijk doorlopen. De onderwijseenheid Pedagogische vraagstukken past in de onderzoeksleerlijn van de masteropleidingen. Het is een voorbereiding op de onderwijseenheid vakdidactisch ontwerponderzoek. Specifieke informatie over het programma en de bijeenkomsten wordt door de opleiding verstrekt.

Literatuur en leermiddelen

Afhankelijk van de gekozen thema's stelt de student een eigen literatuurlijst samen. De opleiding adviseert voorafgaand en gedurende het onderzoek over de literatuur en leermiddelen.

Lerende professional: Academische vaardigheden 1 (deelvak)

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Lerende professional: Academische vaardigheden 1 (deelvak)
SBU / EC	70 SBU / 0 EC (EC's worden uitgekeerd na afronding van <i>Lerende professional (EVL4)</i>)
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; periode 1

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

Deze module biedt (1) een inleiding op het schrijven van teksten met een sterke bewijsvoering en effectieve argumentatieve structuur, en (2) een context waarbinnen de student kan werken aan de eigen bekwaamheid in het toepassen van de besproken principes. De module helpt hiermee de student om de leeruitkomsten geschaard onder *Lerende professional (EVL 4)* te realiseren.¹

Toetsvorm en toelichting

Concreet werkt de student aan verschillende deelvaardigheden:

Lezen

- De student kan de argumentatieve kern uit een complexe tekst halen.
- De student kan de inzichten die door verschillende bronnen worden verwoord met elkaar vergelijken en tot een synthese komen.
- De student kan met een kritische blik naar een tekst kijken en eventuele manco's in de argumentatie identificeren.

Argumenteren

- De student kan een overtuigende argumentatie construeren.
- De student kan drogredenen in zijn argumentatie vermijden.
- De student kan in zijn argumentatie blijk geven van creativiteit en originaliteit.

Schrijven

- De student kan, uitgaande van een adequate vraagstelling, teksten met een heldere structuur schrijven, waarbij de zinnen en alinea's mooi op elkaar aansluiten.
- Het taalgebruik van de student is verzorgd en van academisch niveau.
- De student verwijst op een correcte manier naar de bronnen die hij heeft gebruikt.

Toelichting programma

- Dit onderdeel valt uiteen in inleidingen voor studenten van de verschillende talenopleidingen, waarin de bovengenoemde deelvaardigheden worden geïntroduceerd. Daarnaast zijn er werkcolleges waarin studenten het besprokene zelf toepassen, producten uitwisselen, en feedback en -forward krijgen van hun medestudenten en de aanwezige docent(en).
- Aan het einde van de module levert iedere student een essay op, waarin het geleerde is toegepast. Hierop wordt formatieve feedback gegeven door de opleiding. Het essay kan door de student worden toegevoegd aan het portfolio op basis waarvan hij *Lerende professional (EVL 4)* wil afronden.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

¹ Zie 'Handleiding EVL De lerende professional' (dd 17/02/2020).

Lerende professional: Academische vaardigheden 2 (deelvak)

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Lerende professional: Academische vaardigheden 2 (deelvak)
SBU / EC	70 SBU / 0 EC (EC's worden uitgekeerd na afronding van <i>Lerende professional</i> (EVL 4))
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; periode 4

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

Dit onderdeel biedt (1) een inleiding op het systematisch werken volgens een onderzoekscyclus ten behoeve van 'vakdidactisch ontwerponderzoek' (zoals 'Lesson study', 'Designonderzoek' of een individueel praktijkonderzoek) en (2) een context waarbinnen de student kan werken aan de eigen bekwaamheid in het toepassen van de besproken principes. Dit onderdeel helpt de student om de leeruitkomsten geschaard onder *Vakdidactisch ontwerponderzoek* (EVL 3) en *Lerende professional* (EVL 4) in leerjaar 2 te realiseren.

Toetsvorm en toelichting

Aan het einde van de module levert iedere student een onderzoeksvoorstel op, waarin het geleerde is toegepast. Hierop wordt formatieve feedback gegeven door docenten van de opleiding. Het onderzoeksvoorstel kan door de student worden toegevoegd aan het portfolio op basis waarvan de student *Vakdidactisch ontwerponderzoek* (EVL 3) en *Lerende professional* (EVL 4) in leerjaar 2 wil afronden. Het begeleidingstraject van het project waarvoor de student een voorstel heeft ingediend, wordt ingezet op het moment dat het voorstel door de opleiding voldoende wordt geacht.

Toelichting programma

- Dit onderdeel valt uiteen in inleidingen voor studenten van de verschillende talenopleidingen, waarin de bovengenoemde onderzoektypes worden geïntroduceerd. Daarnaast zijn er bijeenkomsten waarin studenten een keuze maken voor een van de drie onderzoektypes, en aansluitend het besprokene zelf toepassen, producten uitwisselen, en feedback en feedforward krijgen van hun medestudenten en de aanwezige docent(en).
- Aan het einde van de module levert iedere student een onderzoeksvoorstel respectievelijk werkplan-voorstel op, waarin het geleerde is toegepast. Hierop wordt formatieve feedback gegeven door de opleiding. In week 8 dient het definitieve voorstel respectievelijk werkplan, dat randvoorwaardelijk is voor het opstarten van *Vakdidactisch ontwerponderzoek* (EVL 3), ingeleverd te worden.
- De verschillende vormen die het vakdidactisch ontwerponderzoek kan aannemen worden besproken in de handleiding bij *Vakdidactisch ontwerponderzoek* (EVL 3).

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Taalbeheersing 1: Tekstanalyse 1 & 2

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Taalbeheersing 1
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; periode 1 + 2

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

Tekstanalyse 1

- De student kan verschillende soorten (hoofd-)standpunten en argumenten herkennen.
- De student kan verschillende typen redeneringen analyseren en die weergeven in een schema.
- De student kan de aanvaardbaarheid van argumentatie beoordelen door de relevante kritische evaluatievragen te stellen en te beantwoorden.
- De student kan drogredenen onderkennen.

Tekstanalyse 2

- De student heeft inzicht in ontwikkelingen en actuele inzichten in taalbeheersingsonderzoek naar argumentatie (de geschiedenis van retorica en dialectica, de ontwikkeling naar strategisch manoeuvreren en de universele argumentatietheorie).
- De student is bekend met wetenschappelijke inzichten m.b.t. de aard van geschreven teksten en leesvaardigheid (zoals tekstanalyse en tekstverwerkingsprocessen)
- De student heeft inzicht in verschillende methoden van tekstanalyse, kan deze toepassen, en kan een gefundeerde keuze maken voor een methode in het licht van de doelstelling van de analyse.

Toetsvorm en toelichting

Tekstanalyse 1

- Schriftelijke toets.
- Deze toets is gericht op de praktische toepassing van argumentatieleer. Er wordt van de student verwacht dat hij tijdens de toets gebruikmaakt van een meegebrachte, zelfgemaakte 'spiekbrieven' van max. 1 pagina A4. De moeilijkheidsgraad en de lengte van de toets zijn afgestemd op dit hulpmiddel.

Tekstanalyse 2

- Schriftelijke toets.
- De toets is gericht op de praktische toepassing van verschillende tekstanalysemethoden.

Toelichting programma

Tekstanalyse 1

- De student krijgt inzicht in verschillende soorten (hoofd-)standpunten (feitelijk, waarderend, sturend) en argumenten. Hij leert redeneringen analyseren en die weergeven in een schema om daarmee de aanvaardbaarheid van argumentatie te beoordelen. Bovendien leert hij drogredenen onderkennen.
- De student krijgt een theoretisch kader aangereikt van de belangrijkste ontwikkelingen in de argumentatieleer vanaf de Griekse oudheid tot heden, waarbij het accent ligt op de pragma-dialectische benadering.

Tekstanalyse 2

- De student bestudeert de kenmerken van verschillende methoden van tekstanalyse en oefent in de toepassing hiervan, te weten: de functionele analyse, de coherentieanalyse, de retorische analyse, de genreanalyse en de narratieve analyse.
- De student maakt kennis met de theorie en praktische toepassing van tekstverwerkingsprocessen en tekstaanalyse en de verwerking daarvan in het voortgezet onderwijs.
- Dit onderdeel dekt de subdomeinen 2.3 en 2.4 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

- Eemeren, F. van, Snoeck Henkemans, F. (2016), *Argumentatie. Inleiding in het analyseren, beoordelen en houden van betogen*. Vijfde, herziene druk. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Karreman, Joyce & Enschoot, Renske van (red.) (2018), *Tekstanalyse. Methoden en toepassingen*. Vierde druk. Assen: Van Gorcum.

Taalbeheersing 2: Mondelinge vaardigheden 1 & 2

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Taalbeheersing 2
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; mondelinge vaardigheden 1: periode 3 Masteropleiding jaar 1; mondelinge vaardigheden 2: periode 4

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

Mondelinge vaardigheden 1

- De student is op de hoogte van de kenmerken van verschillende soorten voordrachten, debatten en discussies.
- De student kent verschillende vormen van beoordeling van voordrachten, debatten en discussies en kan deze toepassen.
- De student is in staat om een beleidsdebat op academisch niveau te voeren en te beoordelen.

Mondelinge vaardigheden 2

- De student heeft inzicht in de rol van mondelinge vaardigheden in de maatschappij in het algemeen, en in de professionele en educatieve context in het bijzonder.
- De student is in staat om een probleemoplossende discussie op professioneel niveau te voeren en te analyseren.

Toetsvorm en toelichting

Mondelinge vaardigheden 1

- Dossier (documentatie, verantwoording en reflectie).
- Performance-assessment: beleidsdebat.

Mondelinge vaardigheden 2

- Dossier (documentatie, verantwoording en reflectie).
- Performance-assessment: probleemoplossende discussie.

Toelichting programma

- De student maakt kennis met verschillende soorten voordrachten, discussies en debatvormen.
- De student vergroot zijn inzicht in documentatie- en argumentatievaardigheden en past deze inzichten toe in de praktijk.
- De student vergroot zijn inzicht in beoordelingsvraagstukken en past dit inzicht toe in de praktijk.
- De student maakt kennis met de wetenschappelijke ontwikkelingen in het onderzoek naar de theorie en praktische toepassing van mondelinge taalvaardigheid in de maatschappij in het algemeen en in het (voortgezet) onderwijs in het bijzonder.
- Dit onderdeel dekt subdomein 2.1 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Letterkunde: Literaire analyse

Algemeen

Naam onderwijsseenheid	Letterkunde: Literaire analyse
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; periode 1 + 2

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student is op de hoogte van de toonaangevende internationale literatuurwetenschappelijke benaderingen en topics uit de literatuurtheorie.
- De student kent diverse literair-analytische modellen.
- De student kan op basis van diverse literair-analytische modellen literaire werken analyseren.

Toetsvorm en toelichting

- Essay.
- Voor de afronding is voor een schriftelijke variant gekozen, aangezien deze vorm het beste aansluit bij de aard en opzet van dit onderdeel.

Toelichting programma

- De student leert verschillende toonaangevende literatuurwetenschappelijke benaderingen kennen (narratologie, new criticism, receptie-esthetica, new historicism, postkolonialisme, etc.).
- De student leert vanuit die benaderingen verhalen en gedichten te analyseren.
- De student leert zijn analyses helder en verantwoord te communiceren aan vakgenoten.
- Deze module dekt de subdomeinen 4.3 tot en met 4.6 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

Het studiemateriaal wordt verstrekt op de portal.

Aanbevolen:

- Kiene Brillenburg Wurth & Ann Rigney (red.), *Het leven van teksten*. Amsterdam, Amsterdam University Press, 2008.

Letterkunde: Moderne en hedendaagse tijd

Algemeen

Naam onderwijsseenheid	Letterkunde: Moderne en hedendaagse tijd
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; periode 3 + 4

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student kent de belangrijkste literaire periodes, stromingen, schrijversgroepen en ontwikkelingen uit de 19^e, 20^e en 21^e eeuw.
- De student kan werken uit al deze periodes plaatsen in hun literaire en sociaal-culturele context.

Toetsvorm en toelichting

- Mondelinge toets.
- Voor de afronding is voor een mondelinge variant gekozen, aangezien deze vorm het beste aansluit bij de aard en opzet van dit onderdeel.

Toelichting programma

- De student verwerft inzicht in de vraag hoe in de loop van de 19^e eeuw de modernisering van de roman tot stand komt (bijvoorbeeldbildungsromans en naturalistische romans).
- De student leert begrijpen hoe de erfenis van de 19^e-eeuwse roman doorwerkt tot de hedendaagse tijd.
- De student verwerft inzicht in de vernieuwingen die de roman in de loop van de 20^e eeuw heeft door-gemaakt.
- De student leert de uitgangspunten van de 19^e-eeuwse poëzie kennen en leert aan te geven hoe aan het eind van de 19^e eeuw een paradigmawisseling plaatsvindt.
- De student verwerft inzicht in de ontwikkeling die de moderne poëzie in de 20^e en 21^e eeuw doormaakt.
- Dit onderdeel dekt de subdomeinen 4.1 en 4.2 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

- Willem van den Berg en Piet Couttenier, *Alles is taal geworden. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1800-1900*. Bert Bakker, Amsterdam 2009.
- Jacqueline Bel, *Bloed en rozen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1900-1945*. Bert Bakker, Amsterdam 2015.
- Hugo Brems, *Altijd weer vogels die nesten beginnen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1945-2005*. Bert Bakker, Amsterdam 2006.

Vakdidactiek 1

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Vakdidactiek 1
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; periode 2 + 3

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student is op de hoogte van belangrijke ontwikkelingen in het schoolvak Nederlands op zowel macro- als microniveau.
- De student heeft kennis en inzicht in (vak)didactische opvattingen die ten grondslag liggen aan leerplanvoorstellen en schoolmethodes voor de (vernieuwde) Tweede Fase en kan de uitwerking ervan kritisch beoordelen.
- De student is op de hoogte van didactisch onderzoek, het discours in de vakbladen en de ontwikkelingen in de verzorgingsstructuur op verschillende gebieden van het schoolvak Nederlands in de Tweede Fase.

Toetsvorm en toelichting

- Dossier.
- Het dossier bestaat uit een aantal uitgewerkte leerwerktaken (LWT's) die betrekking hebben op verschillende domeinen van het schoolvak Nederlands. Deze LWT's sluiten aan bij de behandelde thema's bij Vakdidactiek 1. In de LWT's laat de student zien dat hij inzicht heeft in de verschillende ontwikkelingen in het vakgebied en dat hij dat kan toepassen bij analyse en beoordeling van huidige didactiek en bij het creëren van nieuwe didactiek. De student ontwikkelt bijvoorbeeld een visie op literatuuronderwijs aan de hand van vakdidactische en vakinhoudelijke literatuur en van de colleges en schrijft op basis daarvan een advies aan de sectie met betrekking tot het programma letterkunde in de bovenbouw havo.
- Deze uitgewerkte LWT's kunnen daadwerkelijk uitgevoerd en geëvalueerd worden binnen EVL1 en daarmee onderdeel vormen van het portfolio van het werkplekleren.

Toelichting programma

- In het onderdeel Vakdidactiek 1 wordt aandacht besteed aan de voornaamste vakdidactische problemen van het moedertaalonderwijs in de Tweede Fase, de (digitale) ontwikkelingen vanuit de Tweede Fase zoals die gelden voor het vak Nederlands, de verzorgingsstructuur rond en informatiebronnen m.b.t. het schoolvak Nederlands.
- In dit onderdeel komen daarnaast verschillende relevante vakdidactische thema's aan de orde, namelijk *Argumentatievaardigheid*, *Leesvaardigheid*, *Mondelinge taalvaardigheid*, *Schrijfvaardigheid*, *Literatuuronderwijs* en *Taalkunde*. De aanpak van de vakdidactische thema's dient ook als model voor de uitwerking van de vakdidactische nota die de studenten dienen te schrijven binnen het onderdeel Vakdidactiek 2.
- Dit onderdeel heeft betrekking op de subdomeinen 1.2, 2.6, 3.6, 4.7 en 5.2 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Vakdidactiek 2

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Vakdidactiek 2
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 1; periode 3 + 4

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

1. De student kan zich in een gekozen deelgebied binnen het schoolvak Nederlands adequaat en efficiënt informeren en verdiepen.
2. De student kan op eenvoudige en inzichtelijke manier verslag doen van relevante publicaties en projecten.
3. De student kan ervaringen uit de praktijk die al dan niet schoolspecifiek zijn, kritisch vergelijken met ervaringen van medestudenten.
4. De student is in staat om een discussienota over een vakdidactisch onderwerp in de eerstegraadssector te schrijven.

Toetsvorm en toelichting

- Dossier.
- Beroepsproduct.
- Op basis van thema's die worden behandeld binnen het onderdeel *Vakdidactiek 1* kiest de student in periode 3 een onderwerp voor een discussienota, waarin hij zich wil verdiepen en aan de hand waarvan hij het zoeken in de vaktijdschriften en bij projecten en instellingen kan beproeven. Dat moet leiden tot een bronnenbundel over een onderwerp van eigen voorkeur (dossier).
- Op basis hiervan wordt na afronding van de onderdelen *Didactisch handelen (EVL1)* en *Vakdidactiek 1* een vakdidactische nota geschreven, waarin studie en praktijkkennis verbonden worden. Het publiek van de nota is een vaksectie Nederlands waarvan de student deel uitmaakt. De nota kan dan gezien worden als het uitgangspunt voor een ontwikkeling die de vaksectie intern op gang wil brengen. Hierin komt ook de visie van de student op de rol van de eerstegraadsdocent Nederlands naar voren (beroepsproduct).

Toelichting programma

- Bij aanvang van dit onderdeel kiest de student een vakdidactisch onderwerp en beschrijft hij de huidige lespraktijk en komende ontwikkelingen, verzamelt en analyseert hij relevante vakliteratuur, mogelijke informatie over projecten en verwerkt hij eigen stage-ervaringen.
- Daarnaast worden de opdrachten die zijn uitgevoerd binnen het onderdeel *Vakdidactiek 1*, de ervaringen op de werkplek in het eerstegraadsgebied en de leerwerktaken die in het kader van *Didactisch handelen (EVL 1)* zijn geselecteerd en uitgevoerd, besproken en geplaatst binnen het geschetste vakdidactische kader.
- Dit onderdeel heeft betrekking op de subdomeinen 1.1, 2.3 en 5.2 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Vakdidactisch ontwerponderzoek

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Vakdidactisch ontwerponderzoek
SBU (Studiebelastinguren) / EC's	280 SBU/ 10 EC
Studiejaar + periode	Opleidingsafhankelijk

Inleiding

In het vakdidactisch ontwerponderzoek werkt de student aan de ontwikkeling van zijn onderzoekend vermogen en aan zijn vakdidactische bekwaamheid. De student toont deze vaardigheden aan op het eindniveau van de opleiding (masterniveau).

Voor meer details wordt verwezen naar de portal met onderwijsmateriaal bij deze onderwijseenheid.

Leeruitkomsten en toelichting

Voor het vakdidactisch ontwerponderzoek gelden de volgende twee leeruitkomsten (LUKs):

LUK 1:

De student ontwerpt (delen van) onderwijsleertraject(en) voor leerlingen in het eerstegraads gebied. De student laat zien hoe dit/deze onderwijsleertraject(en) samenhangt/samenhangen met het onderwijs in andere jaarlagen en vakgebieden. De student onderbouwt zijn didactische keuzes en verhoudt zich hierbij tot nationale en internationale actuele ontwikkelingen in het onderwijs binnen zijn vakgebied en het onderwijs in zijn school. De student legt uit wat de implicaties zijn van het ontworpen onderwijs voor formatieve/summatieve toetsing. De student voert het ontworpen onderwijs uit, evalueert het leerproces en de leeropbrengsten en bespreekt deze in relatie tot de ontwerpkeuzes en actuele en wetenschappelijke internationale bronnen.

LUK 2:

De student past een onderzoekscyclus toe om een verlegenheidssituaties uit de eigen beroepspraktijk te onderzoeken. De kwaliteit van de gekozen aanpak, en de relevantie en impact van het onderzoek zijn in lijn met de Kennisbasis Generiek Eerstegraads lerarenopleidingen.

Toelichting

In de toelichting verduidelijken we een aantal termen.

Eerstegraads gebied

Bovenbouw havo/vwo, mbo (niveau 4) en het hbo vallen onder het eerstegraadsgebied. Niet alle relevante bekwaamheden kunnen op mbo-niveau 4 voor alle opleidingen worden aangetoond. Opleidingen kunnen daarom aanvullende eisen stellen waar het gaat om de toelaatbaarheid van mbo niveau 4.

Vakdidactisch

Vakdidactiek kan betrekking hebben op curriculumniveau en op het niveau van de lespraktijk. In dit vakdidactisch ontwerponderzoek staat de vakdidactiek op het niveau van de lespraktijk voorop. Bij het niveau van de lespraktijk gaat het om "het op grond van een heldere expliciete onderwijsvisie ontwerpen, uitvoeren en evalueren [...] van vakspecifieke onderwijsleerprocessen en om het bijstellen van deze processen op basis van de bevindingen". Van belang zijn dan bijvoorbeeld: domeinspecifieke leerdoelen; samenhang met leerlijnen; vakdidactische uitgangspunten (zoals onderzoekend leren of ontwerpend leren); werkvormen; ontwikkeling van gewenste kennis, begrip en vaardigheden; toetsing. Vakdidactiek op curriculumniveau kan een rol spelen als het onderwerp van het onderzoek aansluit bij ontwikkelingen in een vakgebied of in het onderwijs (bijvoorbeeld in de vorm van een vakoverstijgend project). Vakoverstijgend onderwijs en onderwijskundige aspecten, zoals motivatie, feedback, internationalisering of aandacht voor specifieke groepen leerlingen kunnen een rol spelen in het onderzoek, zolang het ontwerponderzoek hoofdzakelijk is gericht op het leren van leerlingen in het onderzochte schoolvak.

Ontwerponderzoek

Ontwerponderzoek in het onderwijs kenmerkt zich door het systematisch ontwerpen en vervolgens onderzoeken van onderwijs. Uitgangspunten voor het ontwerp zijn de onderwijspraktijk en wetenschappelijke literatuur. In dit vakdidactisch ontwerponderzoek is het doel het verbeteren of vernieuwen van de onderwijspraktijk van de studenten in de context van hun vakdomein en schoolorganisatie. De reikwijdte van het onderzoek gaat verder dan de praktijk van de deelnemers: ook geïnformeerde vakgenoten dienen ervan te kunnen leren, al zal een vertaling nodig zijn naar hun eigen context.

Onderzoekscyclus

Ontwerponderzoek is een cyclisch proces dat ruwweg bestaat uit drie fasen: een voorbereidings- en ontwerpfase, een experiment in de onderwijspraktijk en een analysefase (retrospectief, dus na afloop van het experiment). De resultaten van de analysefase kunnen gebruikt worden om het ontwerp te verbeteren als begin van een nieuwe cyclus. Er bestaan diverse modellen (aanpakken) om de fasen vorm te geven. In dit vakdidactisch ontwerponderzoek gaan we er vanuit dat een student, in overleg met de opleiding, één van de volgende modellen kiest:

1. Lesson study (door een groep studenten)
2. Design as Research (DARE: individueel of door een groep studenten)
3. Individueel ontwerponderzoek

Model 1 en 2 zijn gekozen omdat ze naar verwachting goed aansluiten bij de praktische kennis en ervaring van de masterstudenten. Model 3 is vooral gekozen om studenten tegemoet te komen voor wie een keuze voor model 1 of 2 wegens het studieprogramma niet past. Het kan zijn dat een opleiding slechts één van de modellen 1 of 2 ondersteunt.

Onderwijsleertraject

Het doel van ontwerponderzoek in het onderwijs is om meer te weten te komen over leren van leerlingen, en de middelen die daartoe kunnen worden ingezet. Het leren van leerlingen gebeurt in opeenvolgende en samenhangende leeractiviteiten (onderwijsleertrajecten) met als doel leerlingen bepaalde kennis en/of vaardigheden (leerdoelen) bij te brengen. De minimale omvang van een onderwijsleertraject is afhankelijk van de vorm van het ontwerponderzoek en de vraag die aan het project ten grondslag ligt. Zo ligt bij een Lesson study de onderzoeks- en ontwerpfocus op één les die, met aanpassingen, meerdere malen kan worden uitgevoerd. Deze les maakt gewoonlijk deel uit van een onderwijsleertraject dat meerdere lessen in beslag neemt, waarvan het zinvol kan zijn deze in het ontwerp te betrekken.

Masterniveau

Een beschrijving van masterniveau is vastgelegd in niveau 7 van European Qualifications Framework (EQF) / Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF). De kenmerken hiervan, voor zover van belang, zijn in de beoordelingsrubric vertaald naar de context van het vakdidactisch ontwerponderzoek. Hierbij is gebruik gemaakt van de generieke kennisbasis van de HBO master lerarenopleidingen.

Een belangrijk punt is de praktijkgerichtheid van het vakdidactisch ontwerponderzoek. Het onderzoek is bedoeld om "om bij te dragen tot professionele kennis en manieren van werken" (EQF). Informeel omschrijven we dit als: "geïnformeerde vakgenoten dienen ervan te kunnen leren".

Toetsvorm en toelichting

Het vakdidactisch ontwerponderzoek wordt getoetst aan de hand van een portfolio en mondelinge communicatie. De beoordeling vindt plaats aan de hand van een rubric.

De eisen die aan de verslaglegging en de mondelinge communicatie gesteld worden, en de manier waarop de kwaliteit van het werk wordt beoordeeld staan beschreven in het onderwijsmateriaal bij deze onderwijseenheid.

Samenwerking

Studenten die hun ontwerponderzoek uitvoeren als Lesson study, en sommige studenten die het DARE model volgen, werken tijdens het onderzoek samen met andere studenten. Daarnaast zijn er altijd onderdelen die studenten individueel uitvoeren. Details over de eisen die aan de gezamenlijke en individuele gesteld worden staan beschreven in de beoordelingsrubric. De beoordeling van het ontwerponderzoek gebeurt voor elke student individueel, op basis van de beoordelingsrubric.

Toelichting programma

Informatie over de uitvoering van deze onderwijseenheid wordt door elke opleiding afzonderlijk gegeven.

Literatuur en leermiddelen

De opleiding adviseert over de literatuur en leermiddelen bij deze onderwijseenheid.

Lerende Professional

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Lerende Professional
SBU (Studiebelasting-uren) / EC's	280 SBU/ 10 EC
Studiejaar + periode	Opleidingsafhankelijk, in periode 3 en 4 worden opleidingsoverstijgende bijeenkomsten georganiseerd

Leeruitkomsten en toelichting

Leeruitkomst 1:

De student geeft samen met collega's systematisch en concreet uitvoering aan een domein- of schoolbrede ontwikkeling en gebruikt hierbij inzichten uit (inter)nationale netwerken.

Leeruitkomst 2:

De student geeft zelfstandig en gericht vorm aan zijn eigen professionele ontwikkeling en die van zijn collega's ten dienste van de schoolontwikkeling.

Toelichting op de leeruitkomsten

Binnen de onderwijseenheid 'De Lerende Professional' geeft de student uitvoering aan een domeinbrede of schoolbrede ontwikkeling samen met collega's op de eigen werkplek. Onder een domeinbrede of schoolbrede ontwikkeling verstaan we een ontwikkeling binnen een school die de eigen vaksectie overstijgt. Onder domeinen binnen een school verstaan wij in de school aanwezige samenwerkingsverbanden die de eigen vakgroep overstijgen, bijvoorbeeld het leergebied 'Mens en Maatschappij', bovenbouw havo, de beta-secties of het kernteam/ mentorenteam van een jaarlaag.

Het vormgeven van deze ontwikkeling doe je niet onvoorbereid. Studenten maken gebruik van de kennis, het vermogen tot kritisch denken en de onderzoekende houding die ze tijdens hun studie en als gevolg van hun werkervaring hebben ontwikkeld. Deze vaardigheden en kennis helpt hen om een vernieuwing en de implementatie daarvan kritisch te bevragen (bijvoorbeeld ten aanzien van de leertheoretische, morele, en politieke aannamen en de effectiviteit; Klechtermans, 2018). Het beantwoorden van die vragen vereist een reflectieve en onderzoekende houding die vertrekt vanuit concrete praktijken en hoe die feitelijk functioneren.

De leraar vho staat midden in de maatschappij, via de leerlingen, maar ook door het contact met ouders en anderen die voor de ontwikkeling van een leerling belangrijk zijn. Dat zijn bijvoorbeeld deskundigen binnen en buiten de school, samenwerkingspartners van de school en mensen in het bedrijfsleven zoals praktijkopleiders. De leraar vho is er zich van bewust dat hij samen met zijn vakcollega's, nationaal en internationaal, een professionele gemeenschap vormt, waarin wordt samengewerkt, geleerd en ontwikkeld. Bij het vormgeven van de ontwikkeling zoals beschreven in de leeruitkomst maakt de student gebruik van de kennis die voortkomt uit deze netwerken (denk aan: praktijkgerichte en wetenschappelijke literatuur).

Om de leeruitkomsten aan te tonen geeft de student samen met collega's vorm aan een onderwijsinnovatie. Onder een onderwijsinnovatie verstaan we het veranderen van het onderwijs met als doel de leerresultaten van de leerlingen te verhogen (Hopkins, 2001; Verdegaal, 2014). De onderwijsinnovatie komt voort uit een vraag of behoefte tot verandering die bestaat binnen een groep collega's en/of binnen de school. Voorbeelden van mogelijke onderwerpen worden ter inspiratie weergegeven in de handleiding van de module. In het kader van deze onderwijseenheid kan de student zelf het initiatief nemen tot de innovatie, maar ook aansluiten bij een innovatieproces dat binnen de school al bestaat.

Studenten werken systematisch aan het vormgeven van deze onderwijsvernieuwing of ontwikkeling. Dit sluit aan bij het in NLQF niveau 7 beschreven niveau van het toepassen kennis en probleemoplossende vaardigheden.

Het vormgeven van een school- of domeinbrede ontwikkeling of vernieuwing is een voorbeeld van professionele ontwikkeling. Van een masterstudent wordt verwacht dat hij zijn professionele ontwikkeling en die van collega's zelfstandig en gericht vorm kan geven. Om inzicht te krijgen in professionele ontwikkeling wordt gebruik gemaakt van modellen van professionele groei (bijvoorbeeld Clarke & Hollingsworth, 2002) en modellen die inzoomen op de ontwikkeling van de school (bijvoorbeeld Creemers, Slegers, 2003 en Senge, 2001).

Toetsvorm en toelichting

De toetsvorm is een portfolio-assessment met criterium gericht interview. Het is een geïntegreerd beoordelingsmoment waarin op basis van bewijsmateriaal in het portfolio en een gestructureerd gesprek wordt vastgesteld in hoeverre de student de leeruitkomsten beheerst.

Toelichting programma

Van en met elkaar leren is één van de didactische uitgangspunten van de masterlerarenopleidingen binnen FLOT. Studenten leren door de rijkheid en diversiteit van de verschillende werkplekken, ze leren elkaar kritisch bevragen en ontwikkelen zich breed doordat ze ook meekrijgen waar hun medestudenten mee bezig zijn. De masterstudent werkt gedurende het leertraject van deze onderwijseenheid op het instituut samen met andere studenten in interdisciplinaire leergroepen en werkt op zijn werkplek samen met zijn collega's in een zgn. professionele leergemeenschap.

Binnen de onderwijseenheid 'Lerende Professional' is een PLG een procesinstrument om de cultuur van het onderwijssysteem (in de breedste zin van het woord) te veranderen, waarbij alle betrokkenen samenwerken en leren om een gemeenschappelijk doel te bereiken: het verbeteren van de motivatie en de leerprestaties van de leerlingen. Hierbij kun je denken aan het gezamenlijk lezen en bespreken van artikelen en het uitnodigen van sprekers.

Daarnaast gaan studenten bij FLOT met elkaar in gesprek in de leergroepen. Ze wisselen uit, ontvangen feedback en horen hoe er met het gekozen thema binnen andere scholen om wordt gegaan. Daarnaast kunnen ze casuïstiek inbrengen m.b.t. hun gekozen innovatie/verdieping om er samen over kunnen sparren. Door verschillende intervisiemethodes toe te passen leren ze hiermee werken en gaan ze concreet aan de slag met de ingebrachte casuïstiek. Deze bijeenkomsten zijn gekenmerkt door een open karakter regelmatig zullen collega's vanuit het werkveld bij de bijeenkomsten aanwezig zijn.

Literatuur en leermiddelen

Afhankelijk van het gekozen thema stelt de student een eigen literatuurlijst samen. Deze bronnen zullen aangevuld worden met diverse door de docent aangereikte bronnen op het gebied van professionele identiteit, innoveren in teams, communiceren binnen innovaties en projectmatig werken.

Taalkunde: Historische taalkunde

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Taalkunde: Historische taalkunde
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 2; periode 1 + 2

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student kent de algemene principes van taalverandering en kan deze principes relateren aan de historische ontwikkeling van het Nederlands.
- De student is in staat om teksten uit oudere fasen van het Nederlands (met name het Middelnederlands) taalkundig te analyseren.

Toetsvorm en toelichting

- Schriftelijke toets.
- Het tentamen bestaat uit twee delen. Eén deel omvat vragen die theoretische kennis en inzicht toetsen; het andere deel omvat vragen bij een historisch tekstfragment.

Toelichting programma

- De student maakt kennis met overkoepelende taalveranderingsprocessen zoals drift, de ontwikkeling van synthetisch naar analytisch, en substraatwerking.
- De student verwerft inzicht in veranderingsprocessen op verschillende taalniveaus:
 - klankveranderingsprocessen (zoals assimilatie, dissimilatie, lexicale diffusie);
 - morfologische veranderingsprocessen (zoals (im)productiviteit, deflexie, analogie);
 - syntactische veranderingsprocessen (zoals herinterpretatie, grammaticalisatie).
- De student leert teksten uit oudere fasen van het Nederlands te analyseren op fonologisch, morfologisch, en syntactisch niveau.
- De student leert spellingsconventies in teksten uit oudere fasen van het Nederlands te duiden.
- Dit onderdeel dekt subdomein 3.3 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Letterkunde: Middeleeuwen en vroegmoderne tijd

Dit onderdeel wordt in deze vorm aangeboden vanaf studiejaar 2021-2022

Algemeen

Naam onderwijsseenheid	Letterkunde: Middeleeuwen en vroegmoderne tijd
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 2; periode 1 + 2

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student kent de belangrijkste literaire periodes, stromingen, schrijversgroepen en ontwikkelingen uit de 12^e, 13^e, 14^e, 15^e, 16^e, 17^e en 18^e eeuw.
- De student kan werken uit al deze periodes plaatsen in hun literaire en sociaal-culturele context.

Toetsvorm en toelichting

- Mondelinge toets.
- Voor de afronding is voor een mondelinge variant gekozen, aangezien deze vorm het beste aansluit bij de aard en opzet van dit onderdeel.

Toelichting programma

- De student leest de gecanoniseerde werken uit deze periode grotendeels.
- De student leest een beperkt aantal werken dat niet tot de algemene literaire canon behoort. Dit zijn werken die buiten de literatuur vallen (bijv. artes-teksten), werken die tot de populaire literatuur behoren (bijv. anekdote-biografieën) en werken die – meestal door verandering van literaire smaak – de canon niet gehaald hebben (bijv. allegorische teksten).
- De student leert reflecteren op het fenomeen 'literaire canon'.
- De student leert het gotische handschrift en het gotische drukwerk lezen.
- Dit onderdeel dekt subdomein 4.1 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

- Oostrom, Frits van (2013). *Wereld in woorden. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1300-1400*. Amsterdam: Bert Bakker. https://www.dbnl.org/tekst/oost033were02_01/index.php
- Oostrom, Frits van (2016). *Stemmen op schrift. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur vanaf het begin tot 1300*. Amsterdam: Bert Bakker. https://www.dbnl.org/tekst/oost033stem02_01/index.php
- Pleij, Herman (2007). *Het gevleugelde woord. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1400-1560*. Amsterdam: Bert Bakker. https://www.dbnl.org/tekst/plei001gevl01_01/index.php
- Porteman, Karel & Mieke B. Smits-Veldt (2016). *Een nieuw vaderland voor de muzen. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1560-1700*. Amsterdam: Bert Bakker. https://www.dbnl.org/tekst/port004vade02_01/index.php
- Leemans, Inger & Gert-Jan Johannes (2017). *Worm en donder. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1700-1800: de Republiek*. Amsterdam: Bert Bakker. https://www.dbnl.org/tekst/leem012worm02_01/index.php
- Verschaffel, Tom (2017). *De weg naar het binnenland. Geschiedenis van de Nederlandse literatuur 1700-1800: de Zuidelijke Nederlanden*. Amsterdam: Bert Bakker. https://www.dbnl.org/tekst/vers059wegn01_01/index.php
- Jongenelen, Bas (2021). *Basisboek Historische Letterkunde*. Groningen: De kleine uil.

Taalkunde: Moderne taalkunde

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Taalkunde: Moderne taalkunde
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 2; periode 3 + 4

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student kent de basisbegrippen van de belangrijkste taalkundetheorieën vanaf de Neogrammatici tot en met de cognitieve taalkunde.
- De student kan de belangrijkste taaltheoretische benaderingen op hoofdpunten met elkaar vergelijken en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de sociolinguïstiek, psycholinguïstiek, en neurolinguïstiek daarmee in verband brengen.
- De student heeft kennis van, en kan reflecteren op, de manieren waarop inzichten uit taalkundig onderzoek toegepast kunnen worden in de context van onderwijs en taalbeleid.

Toetsvorm en toelichting

- Schriftelijke toets.
- Het tentamen bestaat uit verschillende soorten vragen waarmee kennis, begrip, toepassing, en analyse getoetst worden.

Toelichting programma

- De student verwerft inzicht in de ontwikkelingen in de negentiende-eeuwse en twintigste-eeuwse benaderingswijzen van de taalkunde (Neogrammatici, structuralisme, generatieve grammatica, cognitieve taalkunde).
- De student leest een selectie van wetenschappelijke, taalkundige artikelen en maakt op deze manier kennis met ontwikkelingen in de sociolinguïstiek, psycholinguïstiek, en neurolinguïstiek.
- De student leert taalkundige onderzoeken te karakteriseren in termen van theoretische raamwerken.
- De student leert reflecteren op de manieren waarop taalkundige inzichten met betrekking tot taal, taalverwerving, en taalgebruik vertaald kunnen worden naar toepassingen. Wat betekenen die inzichten voor het onderwijs en voor taalbeleid?
- Dit onderdeel dekt de subdomeinen 3.1, 3.2, 3.4, en 3.5 van de Kennisbasis en heeft tevens betrekking op subdomein 5.1.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Taalbeheersing 3: Schriftelijke vaardigheden

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Taalbeheersing 3: Schriftelijke vaardigheden
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 2; periode 3 + 4

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student krijgt een overzicht van de stand van zaken in wetenschappelijk onderzoek naar onderwerpen uit de taalbeheersing.
- De student leert kritisch te kijken naar onderzoeken.
- De student leert zelf een brug te slaan tussen de theorie en de praktijk van het taalbeheersingsonderzoek.
- De student leert een relatie te leggen tussen wetenschappelijk onderzoek en het onderwijs in het eerste graads gebied.
- De student leert wetenschappelijke teksten voor een breder publiek toegankelijk te maken, zowel op papier als mondeling.

Toetsvorm en toelichting

- Dossier met schriftelijke opdrachten, zoals:
 - het bewerken van wetenschappelijke tekst op het gebied van de Neerlandistiek tot een artikel en een posterpresentatie die voor een breed publiek begrijpelijk zijn;
 - het schrijven van een essay waarin vanuit de theorie de taalbeheersing binnen de eigen (school)praktijk kritisch belicht wordt.

Toelichting programma

- De toelichting op het programma volgt in het jaar waarin dit onderdeel wordt aangeboden.
- Dit onderdeel heeft betrekking op subdomein 2.2, 2.5, 2.6, 5.1 en 5.2 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Verdiepingsmodule talen

Dit onderdeel wordt in deze vorm aangeboden vanaf studiejaar 2021-2022

Algemeen

Naam onderwijsseenheid	Verdiepingsmodule talen: wereldliteratuur
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 2; periode 1 + 2

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

De student **demonstreert** zijn of haar kennis van literaire werken en stromingen die een belangrijke rol hebben vervuld in de wereldliteratuur. Hij of zij **bediscussieert** hoe deze werken en stromingen nu en in het verleden betekenisvol werden voor de samenlevingen waarin zij tot stand kwamen en functioneerden, daarbij rekening houdend met historische en sociaal-culturele ontwikkelingen. Voorts **gebruikt** de student waar relevant ook belangrijke concepten en/of literatuur-historische benaderingen om tot een passende duiding te komen.

Toetsvorm en toelichting

Mondeling tentamen.

Toelichting programma

- Studenten volgen twaalf colleges, die telkens een ander thema uit de wereldliteratuur centraal stellen. Elke vakgroep van Alfa verzorgt drie colleges. Voorafgaand aan elk college krijgen studenten een (behapbare) leesopdracht, waarmee ze in een werkcollegevorm aan de slag kunnen.
- Studenten kiezen uiteindelijk twee van de twaalf thema's uit om zich in te verdiepen, waarbij minstens één thema bij een andere taal hoort. De docent die verantwoordelijk is voor het betreffende thema werkt de verdiepingsopdracht (inclusief leeslijst) uit. Het mondeling wordt afgenomen door de docenten die de twee gekozen thema's vertegenwoordigen.
- Tijdens het mondelinge tentamen brengt de student verslag uit van zijn of haar onderzoek aan de hand van een wetenschappelijke posterpresentatie. De studenten zorgen ervoor dat ze hun verdiepingsthema's creatief weten te verbinden met de thema's uit de overige colleges.

Literatuur en leermiddelen

Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.

Filosofie van taal & literatuur

Dit onderdeel wordt in deze vorm aangeboden vanaf studiejaar 2021-2022

Algemeen

Naam onderwijseenheid	Filosofie van taal & literatuur
SBU / EC	140 SBU / 5 EC
Studiejaar + periode	Masteropleiding jaar 2; periode 3 + 4 (ook keuzevak voor andere vakgroepen van het cluster Alfa)

Leeruitkomsten (vanaf cohort 2020) en toelichting

- De student kent de toonaangevende theorieën met betrekking tot de vraag 'wat is kunst' en ze kan met vakgenoten over deze theorieën communiceren.
- De student kan aangeven hoe verschillende benaderingen uit de algemene esthetica op het fenomeen 'literatuur' kunnen worden toegespitst.
- De student kan uitleggen wat de belangrijkste problemen uit de taalfilosofie inhouden en zij kan hierover met vakgenoten in gesprek treden.
- De student kan taalfilosofische problemen koppelen aan kennistheoretische en wetenschapsfilosofische inzichten uit de filosofische traditie.

Toetsvorm en toelichting

- Schriftelijke toets.
- De student krijgt vragen die in de vorm van een mini-essay moeten worden beantwoord.

Toelichting programma

- De student leert dat men vanuit verschillende theoretische invalshoeken over de essentie van kunst kan nadenken (nabootsingtheorie, expressietheorie, formalisme, etc.).
- De student leert aan de hand van bovengenoemde theorieën verschillende kunstvormen (literatuur, muziek, beeldende kunst, etc.) interdisciplinair vergelijken.
- De student leert aan te tonen dat de analyse van concrete literaire werken afhangt van de esthetische benaderingswijze die men kiest.
- De student leert op basis van inzicht in esthetische theorieën een bijdrage leveren aan discussies over de aard en het belang van literatuuronderwijs.
- De student maakt kennis met centrale begrippen uit de epistemologische en wetenschapsfilosofie traditie (nominalisme, realisme, paradigma, discours, etc.).
- De student leert de relevantie van die centrale begrippen voor het denken over taal aantonen.
- De student verwerft inzicht in hoe de problemen uit de hedendaagse taalfilosofie historisch in de wetenschappelijke revolutie geworteld zijn.
- Dit onderdeel heeft betrekking op subdomein 3.5, 4.5, 4.6 en 5.1 van de Kennisbasis.

Literatuur en leermiddelen

- Gerbert Faure, *Basisboek filosofie*, Groningen: De kleine Uil, 2021.
- Literatuur en leermiddelen worden beschikbaar gesteld via de portal.